

Sygn. akt VIII U 415/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Joanna Smycz
Protokolant:	Maria Szczęsna

po rozpoznaniu w dniu 18 czerwca 2014 r. w Gliwicach

sprawy S. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania S. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 22 stycznia 2014 r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję przyznając odwołującemu S. C. prawo do emerytury począwszy od dnia 1 grudnia 2013r.;
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. na rzecz odwołującego kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSR del. Joanna Smycz

Sygn. akt. VIII U 415/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 stycznia 2010r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił ubezpieczonemu S. C. (C.) prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) w związku z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach przy pracach wymienionych w wykazie A.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Podniósł, że zgodnie z zeznaniami świadków, o przesłuchanie których wnosił, wykonywał pracę w warunkach szczególnych i tym samym spełnia warunki do przyznania prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, a dodatkowo podniósł, że do okresów pracy w warunkach szczególnych nie zaliczył odwołującemu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w G. od 5 listopada 1977r. do 15 kwietnia 1997r. z uwagi na fakt, iż nie przedłożył on za ten okres świadectwa pracy w warunkach szczególnych.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony S. C., urodzony (...) w dniu 27 grudnia 2013r. złożył wniosek o emeryturę w wieku niższym niż 65 lat z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony 60 lat ukończył 27 listopada 2013r. i nie przystąpił do OFE.

Skarżący, na dzień 1 stycznia 1999r., legitymuje się okresem składkowym, nieskładkowym i uzupełniającym w wymiarze 25 lat, w tym nie udowodnił żadnych okresów pracy w szczególnych warunkach.

Po przeanalizowaniu sprawy ZUS wydał zaskarżoną decyzję.

Organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję nie uznał za pracę w warunkach szczególnych, pracy w okresie od 5 listopada 1977r. do 15 kwietnia 1997r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) w G., z uwagi na fakt, iż odwołujący nie przedłożył za ten okres świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych

W toku procesu Sąd ustalił, iż w czasie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w G., w okresie od 5 listopada 1977r. do 15 kwietnia 1997r. ubezpieczony jako kopacz w zespole nr 3 faktycznie pracował przy budowie ciepłociągów, wodociągów i kanalizacji. Były to roboty ziemne związane z układaniem ciągów wodno – kanalizacyjnych i ciepłowniczych w głębokich wykopach.

Odwołujący prace wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: akt organu rentowego, zeznań świadków: H. W. i R. P. (zapis rozprawy z dnia 18 czerwca 2014r. 10 min. 7 sek. – 23 min. 42 sek.), wyjaśnień odwołującego (zapis rozprawy z dnia 18 czerwca 2014r. 24 min. 13 sek. – 29 min. 41 sek.), oraz akt osobowych (koperta - k.11 a.s.). Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz na rozstrzygnięcie sprawy. W szczególności Sąd dał w pełni wiarę zeznaniom świadków i wyjaśnieniom samego ubezpieczonego, gdyż są spójne i wzajemnie się potwierdzają. Za wiarygodnością świadków przemawia fakt, iż byli oni zatrudnieni w spornym okresie razem z ubezpieczonym i stąd charakter i wymiar wykonywanej przez niego pracy jest im dobrze znany.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego, S. C. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2009r., nr 153, poz. 1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Natomiast jak stanowi § 1, ust 1 i 2 rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami". Właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

W myśl § 3 i 4 rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn
2. ma wymagany 25 letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zaś do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach, zalicza się także okresy pracy górniczej w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz okresy zatrudnienia na kolei w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin.

Zgodnie z przepisem art. 227 k.p.c. w postępowaniu sądowym nie istnieją ograniczenia dowodowe z § 2 pkt 2 R.-porządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r., Nr 8, poz. 43 z późniejszymi zmianami), a co za tym idzie fakt wykonywania pracy w szczególnych warunkach mógł być wykazany wszelkimi dowodami, w tym zeznaniami świadków (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 1998r., sygn. akt II UKN 357/98, OSNP z 2000r., Nr 3, poz. 112).

Przedmiotem sporu pozostawało ustalenie, czy okres zatrudnienia S. C. w (...) Przedsiębiorstwie (...) w G. od 5 listopada 1977r. do 15 kwietnia 1997r. można uznać z okres pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na danym stanowisku, wykonywanej w szczególnych warunkach, a tym samym, czy ubezpieczony spełnia przesłanki do nabycia emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, po ukończeniu 60 roku życia.

Warunkiem nabycia uprawnień emerytalnych według art. 184 jest spełnienie przesłanki stażu przed dniem 1 stycznia 1999r. Brak w treści art. 184 przesłanki końcowej daty spełnienia pozostałych warunków nabycia uprawnień emerytalnych (tj. na dzień 31 grudnia 2008r.) powoduje, że ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiadali wymagany okres ubezpieczenia (szczególny i zwykły), mogą realizować prawo do emerytury na starych zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 32 również po dniu 31 grudnia 2008r. oraz nieprzystąpieniu do OFE albo złożenia wniosku o przekazanie środków

zgrupowanych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Wszystkie przesłanki muszą zostać spełnione łącznie.

Należy podkreślić, że okres zatrudnienia może być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych, gdy pracownik faktycznie wykonywał prace objęte wykazem prac uprawniających do wcześniejszej emerytury, pomimo że stanowisko jakie mu formalnie przypisano nie jest wymienione w wykazie. Wymieniony wyżej wykaz A nie określa bowiem stanowisk pracy, ale definiuje rodzaj prac, które są uważane za wykonywane w szczególnych warunkach. Decydujące znaczenie dla zakwalifikowania pracy jako realizowanej w szczególnych warunkach ma nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale rodzaj, charakter i warunki pracy.

Rodzaje prac, które należy zaliczyć jako wykonywane w warunkach szczególnych, w wypadku pracowników (...) Przedsiębiorstwa (...) w G., określają wykazy stanowiące załącznik do R.porządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r., Nr 8, poz. 43 z późniejszymi zmianami). I tak w dziale V „W budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych”, pod pozycją 1 wymienione są prace:

„Roboty wodnokanalizacyjne oraz budowa rurociągów w głębokich wykopach”.

Według oceny Sądu postępowanie dowodowe przeprowadzone w tej konkretnej sprawie wykazało w sposób jednoznaczny, że ubezpieczony S. C. ukończył 60 rok życia, i na dzień 31 grudnia 1998r. udowodnił łącznie ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym ponad 15 lat pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach. Nie budzi wątpliwości Sądu, że praca ubezpieczonego w (...) Przedsiębiorstwie (...) w G. od 5 listopada 1977r. do 15 kwietnia 1997r. była faktycznie pracą w warunkach szczególnych określoną w wykazie A, dziale V, poz. 1, tj. roboty wodnokanalizacyjne oraz budowa rurociągów w głębokich wykopach.

Z powyższych przyczyn, Sąd stwierdził, że S. C. od miesiąca zgłoszenia wniosku spełnia łącznie wszystkie warunków niezbędne do przyznania emerytury z obniżonego wieku, wynikających z treści art. 184, ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.), a tym samym jego odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w punkcie pierwszym wyroku. O kosztach orzeczonego po myśli art. 98 k.p.c. w związku z § 12 ust 2 i § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.) w punkcie drugim orzeczenia.

SSR (del.) Joanna Smycz